

ΣΧΟΛΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Γιώργος Τζιρίτας, Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ο διάλογος για τις αλλαγές στο Νόμο-Πλαίσιο κατ'ανάγκη οριοθετείται από τις εξελίξεις και την κατάσταση που κληροδοτήθηκε μετά τις αστοχίες και αδεξιότητες του Υπουργείου Παιδείας στο χειρισμό του θέματος, τις κινητοποιήσεις της άνοιξης και τις τοποθετήσεις που αποκρυσταλώθηκαν. Η διατήρηση ενός κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινοτήτων που απαρτίζουν τον ακαδημαϊκό χώρο και η επιδίωξη συνεννόησης μεταξύ των διαφορετικών στάσεων και προσεγγίσεων προϋποθέτουν τον εντοπισμό των αλλαγών που θεωρούνται ώριμες και προκαλούν ελάχιστους τριγμούς. Αφενός ένας ευρύς διάλογος εφ'όλης της ύλης είναι ανέφικτος στις παρούσες συνθήκες και αφετέρου η Ανώτατη Παιδεία δεν χωράει νικητές και νικημένους, χωρίς τον κίνδυνο της ηθικής υπονόμησης της ίδιας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η προσεκτική και νηφάλια προσέγγιση περιορίζει τη συζήτηση στα ολίγα εφικτά και κατά μία έννοια επείγοντα. Ο διάλογος θα έπρεπε να εστιασθεί σε αυτά τα σημεία μόνο, και κατ'ανάγκη να λάβει ως αφετηρία το Προσχέδιο που κατέθεσε το Υπουργείο. Θα ήταν ολέθριο λάθος να αφηθεί το Υπουργείο Παιδείας να προχωρήσει χωρίς τεκμηριωμένο αντίλογο σε ψήφιση του Προσχεδίου που κατέθεσε. Η αναδίπλωση στην οποία υποχρεώθηκε το Υπουργείο θα έπρεπε να ιδωθεί ως μια ευκαιρία για κριτική και προτάσεις και μάλιστα επί του συγκεκριμένου Προσχεδίου. Τα ζητήματα των ιδιωτικών Πανεπιστημίων δεν θα μπορούσαν να συσκοτίσουν τη συζήτηση για τις αναγκαίες αλλαγές στη Δημόσια Ανώτατη Εκπαίδευση. Οι συζητήσεις για το άρθρο 16 του Συντάγματος και για το Νόμο-Πλαίσιο θα έπρεπε να αποσυνδεθούν.

Βέβαια πολλά θέματα θα μείνουν ανοικτά για μια επόμενη φάση, αφού οι συγκλίσεις δεν θα μπορούσαν να ευρεθούν άμεσα και εφόσον οι τελικές θέσεις απαιτούν ουσιαστικό και μακρόχρονο διάλογο. Αυτός ο διάλογος που θα έπρεπε οπωσδήποτε να περιλαμβάνει την πρόσβαση στην Ανώτατη Εκπαίδευση σε συνδυασμό με αλλαγές στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και αλλαγές στα προγράμματα σπουδών θα πρέπει να αρχίσει αμέσως μετά τις περιορισμένες και επείγουσες αλλαγές στο Νόμο-Πλαίσιο. Η πληρέστερη ανταπόκριση του ελληνικού Δημόσιου Πανεπιστημίου στις απαιτήσεις μιας μαζικής πρόσβασης των νέων στην κοινωνία της γνώσης και στις προκλήσεις του διεθνούς ανταγωνισμού εξαρτάται από τον εθνικό σχεδιασμό της συνάρθρωσης δευτεροβάθμιας/τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το άλλο μεγάλο θέμα, που δε θίγεται από τις πρόσφατες διαβουλεύσεις, είναι αυτό της διοίκησης των Πανεπιστημίων στη βάση της αυτοτέλειας και της πολλαπλής του αποστολής. Το σημερινό σχήμα με κέντρο εξουσίας το Πρυτανικό Συμβούλιο και μια Σύγκλητο πολυμελή και χωρίς σαφή προγραμματική εντολή, μοιάζει αδύναμο να ανταποκριθεί στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το ελληνικό Πανεπιστήμιο. Από τις απαντήσεις σε αυτά τα μεγάλα θέματα θα κριθεί η ουσιαστική ποιοτική αναβάθμιση του ελληνικού Δημόσιου Πανεπιστημίου.

Επανερχόμενοι στο Προσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας, αν θα επιχειρούσαμε ένα συνολικό χαρακτηρισμό θα διακρίναμε στοιχεία αυταρχισμού, στενής συγκυριακής πολιτικής, ενίοτε ευχολόγιου και συχνά περιορισμού της ακαδημαϊκής αυτοτέλειας με πλήθος λεπτομερειακών διατάξεων, χωρίς ωστόσο να λείπουν ρυθμίσεις που κινούνται σε σαφώς θετική κατεύθυνση. Το κείμενο που ακολουθεί περιορίζεται στην κριτική ανάγνωση άρθρο προς άρθρο του υποβληθέντος Προσχεδίου. Άρθρα για τα οποία ουδεμία παρατήρηση εκφράζεται δεν συμπεριλαμβάνονται, που σημαίνει θέση θετική ή ουδέτερη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1

Αποστολή των Α.Ε.Ι.

1. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), που έχουν ως αποστολή:

α) Να παράγουν και να μεταδίδουν τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία και να καλλιεργούν τις τέχνες και τον πολιτισμό.

β) Να συμβάλλουν στη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών, ικανών να αντιμετωπίζουν τις ανάγκες όλων των πεδίων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων με επιστημονική, επαγγελματική και πολιτιστική επάρκεια και με σεβασμό στις πανανθρώπινες αξίες της δικαιοσύνης, της ειρήνης, της ελευθερίας, της δημοκρατίας και της αλληλεγγύης.

γ) Να ανταποκρίνονται στην αντιμετώπιση των κοινωνικών, πολιτιστικών, μορφωτικών και αναπτυξιακών αναγκών της κοινωνίας με προσήλωση στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής.

δ) Να διαμορφώνουν, επιδιώκοντας συνεργασίες με άλλα Α.Ε.Ι. και ερευνητικούς φορείς του εσωτερικού ή του εξωτερικού, απαραίτητες συνθήκες για την αναζήτηση και διάδοση νέας γνώσης και δημιουργία και ανάδειξη νέων ερευνητών και να συμμετέχουν στην αξιοποίηση της γνώσης και του ανθρώπινου δυναμικού για την ευημερία της χώρας και της διεθνούς κοινότητας.

ε) Να συμβάλλουν στην εμπέδωση της ισότητας των φύλων και της ισοπολιτείας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Για την εκπλήρωση της αποστολής τους τα Α.Ε.Ι. οφείλουν να διασφαλίζουν και να βελτιώνουν με κάθε πρόσφορο τρόπο την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν και να δημοσιοποιούν στο κοινωνικό σύνολο με κάθε δυνατή διαφάνεια όλες τις δραστηριότητές τους.

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του Ν. 1268/1982 καταργείται.

Για λόγους ιστορικής συνέχειας, αλλά και ουσιαστικού περιεχομένου, το άρθρο 1 του Ν. 1268/1982 θα έπρεπε να διατηρηθεί ακέραιο. Ας μη λησμονούμε ότι ο Ν. 1268/1982 αποτελεί τον πρώτο Καταστατικό Χάρτη της Ανώτατης Εκπαίδευσης στη χώρα μας και ως προς τις βασικές κατευθύνσεις, και ειδικά ως προς τον ορισμό της αποστολής των Α.Ε.Ι., συγκεντρώνει ευρύτατη συναίνεση. Μπορεί ωστόσο να συμπληρωθεί με βάση νέες ανάγκες και νέα δεδομένα. Ορθά επομένως προβλέπονται στο Προσχέδιο τα ζητήματα της ισόρροπης και βιώσιμης ανάπτυξης, της ισότητας των φύλων και της διεθνούς επιστημονικής συνεργασίας. Αντίθετα ο όρος «κοινωνική συνοχή» είναι ανεπαρκής και τελικά κενός περιεχομένου. Σε μια χώρα που η Ανώτατη Εκπαίδευση υπήρξε ιστορικά κινητήρια δύναμη κοινωνικής ανέλιξης και προόδου, θα έπρεπε να συμπεριλαμβάνεται στην αποστολή η άμβλυνση των κοινωνικών και πολιτιστικών ανισοτήτων εξασφαλίζοντας σε όλους όσους έχουν τη θέληση και τις ικανότητες την πρόσβαση στις υψηλότερες βαθμίδες παιδείας και έρευνας. Μια τέτοια σαφής διατύπωση θα εσήμαινε την αναγνώριση της υποχρέωσης του Δημοσίου για κοινωνικές παροχές και υποτροφίες στους οικονομικά ασθενέστερους.

Άρθρο 3

Ακαδημαϊκές ελευθερίες και άσυλο

Δύο ζητήματα τίθενται: το περιεχόμενο του ακαδημαϊκού ασύλου και το αρμόδιο όργανο για την προάσπισή του. Ως προς

1. α) Στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα κατοχυρώνεται η ακαδημαϊκή ελευθερία στην έρευνα και διδασκαλία καθώς και η ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών με σεβασμό στις ανθρώπινες αξίες.
 β) Η παράγραφος 1 του άρθρου 2 του Ν. 1268/1982 καταργείται.

2. α) Το ακαδημαϊκό άσυλο αναγνωρίζεται έναντι οποιουδήποτε επιχειρεί να το καταλύσει για την κατοχύρωση των ακαδημαϊκών ελευθεριών και για την προστασία του δικαιώματος στη γνώση, τη μάθηση και την εργασία όλων ανεξαιρέτως των μελών των Α.Ε.Ι.
 β) Το ακαδημαϊκό άσυλο καλύπτει όλους τους χώρους του Α.Ε.Ι. Δεν επιτρέπεται η επέμβαση δημόσιας δύναμης στους παραπάνω χώρους χωρίς προηγούμενη πρόσκληση ή άδεια του αρμόδιου οργάνου του ιδρύματος και μόνο με την παρουσία εκπροσώπου της δικαστικής αρχής.
 γ) Αρμόδιο όργανο είναι το Πρυτανικό Συμβούλιο ή η Διοικούσα Επιτροπή του ιδρύματος με δικαίωμα ψήφου όλων των μελών τους. Το Πρυτανικό Συμβούλιο ή η Διοικούσα Επιτροπή συνέρχεται άμεσα, αυτεπαγγέλτως ή μετά από καταγγελία. Το αρμόδιο όργανο αποφασίζει κατά πλειοψηφία τηρουμένων των διατάξεων του Εσωτερικού Κανονισμού του οικείου ιδρύματος και του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.
 δ) Οι παράγραφοι 4 έως 6 του άρθρου 2 του Ν. 1268/1982 καταργούνται.

το περιεχόμενο η κείμενη νομοθεσία είναι πλήρης. Η επέμβαση της δημόσιας δύναμης επιτρέπεται με βάση το Ν. 1268/1982 σε περιπτώσεις που «διαπράττονται αυτόφωρα κακούργηματα ή αυτόφωρα εγκλήματα κατά της ζωής», που ορίζονται με σαφήνεια από τον Ποινικό Κώδικα. Τα ζητήματα που ατελώς αντιμετωπίζονται αφορούν τη φύλαξη της περιουσίας του Πανεπιστημίου από κλοπές ή βανδαλισμούς. Οι αδυναμίες εντοπίζονται στην αναποτελεσματικότητα του οργάνου που προβλέπεται από το Ν. 1268/1982. Επομένως ορθώς η ευθύνη ανατίθεται στο Πρυτανικό Συμβούλιο, όργανο που εκλέγεται και λογοδοτεί στην πανεπιστημιακή κοινότητα. Αντίθετα το εδάφιο 2^ο όχι μόνο δεν συμβάλει στην τάξη και τις σχέσεις συνεργασίας εντός του ακαδημαϊκού χώρου, αλλά δυναμιτίζει το κλίμα κινδυνεύοντας να φέρει σε αντιπαράθεση τις διάφορες κοινότητες των Α.Ε.Ι. Οι κοινωνικές και πολιτικές διεκδικήσεις αντιμετωπίζονται με πολιτικά μέσα και όχι με τις δυνάμεις καταστολής. Εξάλλου οι συνδικαλιστικές διεκδικήσεις που εκδηλώνονται εντός του ακαδημαϊκού χώρου αφορούν ζητήματα εσωτερικής λειτουργίας και εκπαιδευτικής πολιτικής, κι επομένως απαιτείται παιδεία διαλόγου και πρακτική λογικής για την επίλυσή τους. Οι δυνάμεις της δημόσιας τάξης θα μπορούσαν να έχουν λόγο μόνο για την προάσπιση της περιουσίας του Πανεπιστημίου από εξωτερικές επιβουλές, και η ευθύνη κλήσης θα έπρεπε να ανήκει εξολοκλήρου στη διοίκηση του Πανεπιστημίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Άρθρο 4
 Εσωτερικοί Κανονισμοί λειτουργίας των Α.Ε.Ι.

<p>1. α) Μέσα σε προθεσμία ενός (1) έτους από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως κάθε Α.Ε.Ι. υποχρεούται να καταρτίσει Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ή, αν ήδη έχει, να προσαρμόσει τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του, ώστε να περιέχει κατ' ελάχιστο περιεχόμενο όλες τις προβλεπόμενες από τον νόμο ρυθμίσεις, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων των Σχολών ή Τμημάτων του. Οι Εσωτερικοί Κανονισμοί λειτουργίας των Α.Ε.Ι. εγκρίνονται κάθε φορά με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από γνώμη του Σ.Α.Π.Ε.</p> <p>β) Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από γνώμη του Σ.Α.Π.Ε. μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του νόμου, καταρτίζεται πρότυπος Γενικός Εσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας των Α.Ε.Ι., ο οποίος ισχύει, εν όλω ή συμπληρωματικά, μέχρι την προσαρμογή των υπάρχοντων ή την κατάρτιση νέων Εσωτερικών Κανονισμών λειτουργίας των Α.Ε.Ι.</p> <p>γ) Οι παράγραφοι 1 και 4 του άρθρου 5 του Ν. 2083/1992 καταργούνται.</p> <p>2. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του Ν. 2083/1992 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια που έχουν ως εξής:</p> <p>«ιβ) Τους κανόνες δεοντολογίας και τη διαδικασία και τα όργανα ελέγχου της τήρησής τους.</p> <p>ιγ) Τους κανόνες λειτουργίας των συλλογικών οργάνων και των κωλυμάτων συμμετοχής σε αυτά ή σε ερευνητικά ή άλλα προγράμματα.</p> <p>ιδ) Τη λειτουργία υπηρεσίας υποστήριξης φοιτητών και την άσκηση καθηκόντων Συμβούλων σπουδών από μέλη ΔΕΠ.</p> <p>ιε) Τους γενικούς κανόνες λειτουργίας των Βιβλιοθηκών, Σπουδαστηρίων και Αναγνωστηρίων του ιδρύματος.</p> <p>ιστ) Την έκταση, τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις χορήγησης ανταποδοτικών υποτροφιών στις φοιτήτριες και στους φοιτητές.</p> <p>ιζ) Τη φύλαξη του ιδρύματος και της περιουσίας του με τον προσφορότερο τρόπο».</p>	<p>Αν και ήσσανος σημασίας παρατηρούμε ότι είναι ακατανόητη η συσχέτιση που γίνεται στην παράγραφο 2, εδάφιο ιβ ανάμεσα σε κωλύματα συμμετοχής σε συλλογικά όργανα και ερευνητικά προγράμματα. Εξάλλου αναρωτιέται κανείς για το είδος των κωλυμάτων που θα μπορούσαν να αποκλείουν τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα</p>
<p>Άρθρο 6 Εκτελεστικός διευθυντής οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων</p> <p>1. Σε κάθε Α.Ε.Ι. συνιστάται μία (1) οργανική θέση εκτελεστικού διευθυντή οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων για την καλύτερη εξυπηρέτηση του έργου των οργάνων και τον</p>	<p>Η θέσπιση ενός παράλληλου και σχεδόν ανεξέλεγκτου πόλου διοίκησης εντός των Α.Ε.Ι. θα οδηγήσει σε κατάλυση της διοικητικής αυτοτέλειάς τους. Αντιμετώπιση των διοικητικών δυσλειτουργιών που ενίοτε παρατηρούνται θα αποτελούσε η</p>

αποτελεσματικότερο συντονισμό και διεύθυνση του έργου των οικονομικών και διοικητικών υπηρεσιών του Α.Ε.Ι. Ο εκτελεστικός διευθυντής οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου στη Σύγκλητο για θέματα της αρμοδιότητάς του, λογοδοτεί σε αυτήν και εποπτεύεται από τον Πρύτανη.

2. Ο εκτελεστικός διευθυντής οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και διορίζεται, μετά από προκήρυξη, με πράξη του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Συγκλήτου του οικείου Α.Ε.Ι.

3. Ο εκτελεστικός διευθυντής οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων διορίζεται με τετραετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεωθεί, με όμοιο τρόπο, για μία μόνο ακόμη φορά. Η θέση επαναπροκηρύσσεται σε περίπτωση: α) πρόωρης λήξης της θητείας, β) μη ανανέωσης της θητείας και γ) συμπλήρωσης δύο πλήρων θητειών.

4. Ο εκτελεστικός διευθυντής οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων αποχωρεί αυτοδικαίως με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του. Επιτρέπεται η πρόωγη λήξη της θητείας του εκτελεστικού διευθυντή οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων με αιτιολογημένη απόφαση της Συγκλήτου για σπουδαίο λόγο σχετικό με την άσκηση των καθηκόντων του εκτελεστικού διευθυντή, αζημίως για το ίδρυμα και το Δημόσιο.

5. Τον εκτελεστικό διευθυντή οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων επικουρεί στο έργο του γραμματεία αποτελούμενη από τρεις έως πέντε ειδικούς επιστήμονες σε θέματα λογιστικής και δύο έως τρία μέλη διοικητικού προσωπικού δυνάμενα να προσληφθούν ή να αποσπαστούν από άλλες υπηρεσίες του ιδρύματος.

6. Τα προσόντα και οι διαδικασίες επιλογής, με βάση αξιολογική κατάταξη, για την πλήρωση των θέσεων των εκτελεστικών διευθυντών οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων, καθώς και οι αρμοδιότητές τους καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

7. Οι θέσεις των εκτελεστικών διευθυντών οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων προκηρύσσονται υποχρεωτικά εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος της προηγούμενης παραγράφου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μετά την πλήρωση των θέσεων των εκτελεστικών διευθυντών οικονομικών και διοικητικών υποθέσεων και την ανάληψη καθηκόντων από αυτούς, οι οποίοι επιλέχθηκαν, οι θέσεις των προϊσταμένων γραμματείας κάθε ιδρύματος καταργούνται. Αν οι φορείς των θέσεων αυτών προέρχονται από τον δημόσιο τομέα, επανέρχονται στις οργανικές τους θέσεις και εξελίσσονται βαθμολογικά και μισθολογικά σε αυτές σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,

αναδιάρθρωση των αιρετών οργάνων διοίκησης, ώστε να υπάρχει ένα ισχυρό αιρετό Διοικητικό Συμβούλιο. Αφετέρου θα έπρεπε να θεσπισθεί για το σύνολο του διοικητικού και τεχνικού προσωπικού του Πανεπιστημίου ειδικό καθεστώς και μισθολόγιο, με πρόσθετες υποχρεώσεις ως προς το ωράριο και τα καθήκοντα, ώστε οι θέσεις αυτές να έχουν υψηλότερη ζήτηση στο πλαίσιο του δημόσιου τομέα. Όμως τέτοιες αλλαγές θα απαιτούσαν περαιτέρω μελέτη πριν τη θέσπισή τους. Αντίθετα η πρόχειρη εισαγωγή ενός παντοδύναμου εκτελεστικού διευθυντή θα περιορίσει ακόμα περισσότερο τη διαφάνεια και τον έλεγχο της διοίκησης, χωρίς να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των διοικητικών υπηρεσιών. Το άρθρο αυτό θα πρέπει να απαλειφθεί από το Νόμο-Πλαίσιο.

λαμβανομένου υπόψη και του χρόνου προϋπηρεσίας τους ως προϊσταμένων γραμματείας που λογίζεται σε κάθε περίπτωση για την περαιτέρω βαθμολογική τους εξέλιξη ως προϋπηρεσία σε θέση προϊσταμένου διεύθυνσης. Τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα να κριθούν για εξέλιξη σε θέση προϊσταμένου γενικής διεύθυνσης, εκτός αν αποχωρούν από την υπηρεσία, οπότε συνταξιοδοτούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και με τις αποδοχές του βαθμού της οργανικής θέσης τους.

δ. Ο Διευθυντής Διοικητικού του ιδρύματος ή, αν δεν υπάρχει, αυτός που τον αναπληρώνει ή αυτός που ασκεί τα καθήκοντά του, τηρεί τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Συγκλήτου και συμμετέχει ως εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στα Υπηρεσιακά Συμβούλια Κρίσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΚΛΟΓΗ ΑΡΧΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ - ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ Α.Ε.Ι.

Άρθρο 8

Εκλογή αρχών διοίκησης Α.Ε.Ι. - Τμημάτων

1. Το εδάφιο α) της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Ν. 2083/1992, όπως ισχύει ήδη, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. α) Ο Πρύτανης και οι Αντιπρυτάνεις εκλέγονται από ειδικό σώμα εκλεκτόρων που απαρτίζεται από το σύνολο: i) των μελών ΔΕΠ του Πανεπιστημίου, ii) των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητριών και φοιτητών του Πανεπιστημίου και iii) των Βοηθών, Επιστημονικών Συνεργατών και Επιμελητών, των μελών του Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΕΔΙΠ), των μελών του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) και του Διοικητικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου. Το ποσοστό των ψήφων που έλαβε κάθε υποψήφιος συνδυασμός θα υπολογίζεται ως το άθροισμα των ποσοστών που έλαβε ο συνδυασμός από καθεμιά από τις τρεις κατηγορίες εκλεκτόρων πολλαπλασιαζόμενων με τους συντελεστές βαρύτητας 0,50, 0,40 και 0,10 αντίστοιχα και ανεξάρτητα από το ποσοστό προσέλευσης».

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του Ν. 2083/1992, όπως ισχύει ήδη, αντικαθίσταται ως εξής:

Η καθολική συμμετοχή συμμετοχή των φοιτητών στην εκλογή των οργάνων διοίκησης αποτελεί θετικό βήμα για την ενδυνάμωση της αυτοτέλειας περιορίζοντας την κομματοκρατία και ενισχύοντας τη δημοκρατία. Σε κάθε πάντως περίπτωση το ποσοστό συμβολής μιας κοινότητας στην εκλογή των οργάνων διοίκησης δεν θα μπορούσε να είναι ανεξάρτητο από το ποσοστό προσέλευσης στην εκλογική διαδικασία. Η εκλογική διαδικασία είναι υψίστης σημασίας και η προσέλευση των μελών όλων των κοινοτήτων αποτελεί νομιμοποίηση της συμμετοχής τους στην εκλογή των οργάνων. Θα πρέπει να υπάρχει αναπροσαρμογή του συντελεστή βαρύτητας και για τα τρία σώματα. Για τα σώματα (ii) και (iii) θα έπρεπε να τεθεί ελάχιστο ποσοστό προσέλευσης 50% των εγγεγραμμένων φοιτητών ή των υπηρετούντων μελών αντίστοιχα για τη διατήρηση του συντελεστή βαρύτητας. Σε περίπτωση μικρότερης προσέλευσης θα πρέπει να υπάρχει ανάλογη αναπροσαρμογή. Προτείνεται οι συντελεστές

«3. Ο Πρόεδρος του Τμήματος και ο αναπληρωτής του εκλέγονται από ειδικό σώμα εκλεκτόρων που απαρτίζεται από το σύνολο: i) των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, ii) των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητριών και φοιτητών του Τμήματος και iii) των Βοηθών, Επιστημονικών Συνεργατών και Επιμελητών, των μελών του Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΕΔΠ) και των μελών του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του Τμήματος. Το ποσοστό των ψήφων που έλαβε κάθε υποψήφιος θα υπολογίζεται ως το άθροισμα των ποσοστών που έλαβε ο υποψήφιος από καθεμιά από τις τρεις κατηγορίες εκλεκτόρων πολλαπλασιαζόμενων με τους συντελεστές βαρύτητας 0,55, 0,40 και 0,05 αντίστοιχα και ανεξάρτητα από το ποσοστό προσέλευσης».

3. Η τελευταία πρόταση του εδαφίου β) της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Ν. 1268/1982, όπως αντικαταστάθηκε με το εδάφιο α) της παραγράφου 1 του άρθρου 79 του Ν. 1566/1985, αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι εκπρόσωποι των φοιτητριών και των φοιτητών ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του συλλόγου, ακόμη κι αν αυτό δεν έχει συγκροτηθεί σε σώμα, η οποία διαβιβάζεται στον Πρόεδρο του οικείου Τμήματος και ισχύει για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος της διενέργειας της εκλογής. Τροποποίηση ή συμπλήρωση του διαβιβασθέντος καταλόγου των εκπροσώπων των φοιτητριών και των φοιτητών δεν επιτρέπεται».

βαρύτητας να είναι ενιαίοι για τις πρυτανικές αρχές, τους κοσμήτορες και τους προέδρους Τμημάτων για τα τρία σώματα που συγκροτούν το εκλεκτορικό σώμα σε: $\beta_1 = 55\%$, $\beta_2 = 40\%$ και $\beta_3 = 5\%$. Αν αντίστοιχα οι προσελεύσεις μετά τις όποιες αναγωγές είναι π_1 , π_2 και π_3 , τότε το συνολικό βάρος διαμορφώνεται σε $\beta = \beta_1\pi_1 + \beta_2\pi_2 + \beta_3\pi_3$. Οι πραγματικοί συντελεστές βαρύτητας θα είναι: $\beta_1\pi_1/\beta$, $\beta_2\pi_2/\beta$ και $\beta_3\pi_3/\beta$. Ακολουθούν δύο παραδείγματα με ποσοστά προσέλευσης και τελικά ποσοστά βαρύτητας.

Προσέ- λευση ΔΕΠ	Βαρύτητα ΔΕΠ	Προσέ- λευση φοιτητών	Βαρύτητα φοιτητών	Προσέ- λευση λοιπών	Βαρύτητα λοιπών
90%	52,4%	50%	42,3%	50%	5,3%
80%	60,3%	30%	32,9%	50%	6,8%

Από την άλλη πλευρά σε ένα άρθρο για την εκλογή των οργάνων διοίκησης, όπου θεσπίζεται η καθολική συμμετοχή των φοιτητών στην εκλογική διαδικασία, είναι ακατανόητη και ασαφής η παράγραφος 3. Σε ποιούς εκπροσώπους αναφέρεται και σε ποιο όργανο;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Άρθρο 12

Ανταποδοτικές υποτροφίες - Εκπαιδευτικά δάνεια

1. Σε φοιτήτριες και φοιτητές προπτυχιακού επιπέδου μπορούν να παρέχονται από τα ιδρύματα στα οποία φοιτούν, ανταποδοτικές υποτροφίες με υποχρέωση εκ μέρους των φοιτητριών και των φοιτητών να προσφέρουν εργασία με μερική απασχόληση, κατ' ανώτατο όριο, σαράντα (40) ωρών μηνιαίως σε διάφορες υπηρεσίες του Πανεπιστημίου. Η έκταση, η

Στο Ν. 1268/1982 προβλέπονταν η δυνατότητα παροχής υποτροφιών πέραν των ατόκων δανείων. Η δυνατότητα μερικής απασχόλησης με αντιστάθμισμα τη χορήγηση υποτροφίας είναι μέτρο θετικό. Θα έπρεπε ωστόσο να επιβεβαιωθεί και να

<p>διαδικασία και οι προϋποθέσεις χορήγησης των ανταποδοτικών υποτροφιών καθορίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό.</p> <p>2. Φοιτήτριες και φοιτητές που αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν άτοκα εκπαιδευτικά δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα της χώρας που επιθυμούν, εφόσον έχουν εξεταστεί με επιτυχία σε όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα του προηγούμενου εξαμήνου από το εξάμηνο στο οποίο φοιτούν και δεν έχουν υπερβεί τον ανώτατο χρόνο σπουδών. Το ποσό του δανείου θα καταβάλλεται τμηματικά σε δόσεις στους δικαιούχους στο τέλος κάθε εξαμήνου ανάλογα με την επιτυχή πρόοδο των σπουδών τους ανά εξάμηνο. Η αποπληρωμή των δανείων θα γίνεται τμηματικά με ευνοϊκούς όρους μετά από πενταετή άσκηση επαγγέλματος και σε κάθε περίπτωση σε δέκα πέντε το πολύ έτη από τη λήψη του συνολικού ποσού του δανείου. Η διαδικασία και οι λεπτομέρειες χορήγησης των εκπαιδευτικών δανείων καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.</p>	<p>προστεθεί η δυνατότητα χορήγησης πραγματικών υποτροφιών με συνδυασμό κοινωνικών κριτηρίων και επίδοσης στις σπουδές, για τον πρόσθετο λόγο ότι η μερική απασχόληση εντός του Πανεπιστημίου είναι περιορισμένη και ως προς τον όγκο και ως προς το αντικείμενο, σε σχέση με τον αριθμό των φοιτητών που θα έπρεπε να δικαιούνται οικονομικών ενισχύσεων. Εκτός αν σκοπεύουμε σε πλασματικές απασχολήσεις.</p>
<p><i>Άρθρο 13</i> <i>Ανώτατη διάρκεια φοίτησης - Τριμελείς εξεταστικές επιτροπές</i></p> <p>1. α) Από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος μετά την έναρξη ισχύος του νόμου και εφεξής τίθεται ανώτατη διάρκεια φοίτησης στις προπτυχιακές σπουδές που ορίζεται ως ο ελάχιστος αριθμός εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου προσαυξανόμενος κατά 50%. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατή με απόφαση της Συγκλήτου, ύστερα από πλήρως αιτιολογημένη εισήγηση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος και σχετική αίτηση φοιτήτριας ή φοιτητή, η παράταση κατά δύο (2) το πολύ εξάμηνα της ανώτατης διάρκειας φοίτησης της αιτούσας ή του αιτούντος.</p> <p>β) Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα να διακόψουν με έγγραφη αίτησή τους που γίνεται δεκτή με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Τμήματος, τις σπουδές τους για όσα εξάμηνα, συνεχόμενα ή μη, επιθυμούν, τα οποία δεν θα προσμετρώνται στην παραπάνω ανώτατη διάρκεια φοίτησης, και μετά η λήξη της διακοπής που έλαβαν να επανέλθουν στο Τμήμα τους για να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές που διακόπτουν κατά τα ανωτέρω τις σπουδές τους δεν έχουν τη φοιτητική ιδιότητα καθ' όλο το χρονικό διάστημα διακοπής των σπουδών τους.</p> <p>γ) Μετά την πάροδο της ανώτατης διάρκειας φοίτησης, η φοιτήτρια ή ο φοιτητής θεωρείται</p>	<p>Τα περισσότερα από τα ζητήματα που αναφέρονται σε αυτό το άρθρο ανήκουν στην αρμοδιότητα των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων. Τα θέματα του Προγράμματος Σπουδών και της εφαρμογής του ανά επιστήμη είναι θέμα του κάθε Τμήματος που ορίζει τις σχετικές διατάξεις στον Κανονισμό Σπουδών. Ο Νόμος-Πλαίσιο θα μπορούσε να θέσει μια ελάχιστη απαίτηση επιτυχούς παρακολούθησης για τους εγγεγραμμένους φοιτητές ίση με το 1/3 ή το 1/2 της μέσης τυπικής κατ'έτος υποχρέωσης. Θα έπρεπε επίσης να προβλέπει τη δυνατότητα μερικής παρακολούθησης, για τη λεπτομερή εφαρμογή της οποίας θα έπρεπε να αποφασίζουν τα Τμήματα. Οι συνέπειες της υστέρησης από την ελάχιστη απαίτηση θα έπρεπε να καθορίζονται στον Κανονισμό του εκάστοτε Προγράμματος Σπουδών και όχι στο Νόμο-Πλαίσιο. Εξάλλου θα πρέπει να σημειώσουμε ότι το ενδεχόμενο απώλειας της φοιτητικής ιδιότητας που υπήρχε ως μέτρο στις προτάσεις της Επιτροπής του Ε.Σ.Υ.Π. ήταν υπό προϋποθέσεις, που μόνα ικανά να αξιολογήσουν στην πράξη είναι τα ίδια τα Τμήματα. Το ζήτημα</p>

αυτοδικαίως ότι έχει απωλέσει τη φοιτητική ιδιότητα και δεν επιτρέπεται πλέον η συμμετοχή του σε εξετάσεις. Για την απώλεια της φοιτητικής ιδιότητας εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από τη Γραμματεία του οικείου Τμήματος που συνοδεύεται από βεβαίωση για τα μαθήματα, στα οποία η φοιτήτρια ή ο φοιτητής έχει εξεταστεί επιτυχώς.

δ) Φοιτήτριες και φοιτητές που είναι ήδη εγγεγραμμένοι σε Α.Ε.Ι. της χώρας και δεν έχουν συμπληρώσει ακόμη τον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου κατά την έναρξη ισχύος του νόμου μπορούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους μέχρι τη συμπλήρωση του ελάχιστου αυτού αριθμού εξαμήνων και πέραν αυτού επί πέντε (5) επιπλέον ακαδημαϊκά έτη. Φοιτήτριες και φοιτητές που έχουν ήδη συμπληρώσει τον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου κατά την έναρξη ισχύος του νόμου μπορούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους επί πέντε (5) ακόμη ακαδημαϊκά έτη.

2. α) Για τις φοιτήτριες και τους φοιτητές που θα εγγραφούν με οποιονδήποτε τρόπο σε Α.Ε.Ι. της χώρας από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος μετά την έναρξη ισχύος του νόμου και εφεξής δεν επιτρέπεται η επιλογή και εξέταση υποχρεωτικών μαθημάτων ανωτέρων εξαμήνων αν δεν έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε υποχρεωτικά μαθήματα κατωτέρων εξαμήνων, η γνώση των οποίων σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος μετά από εισήγηση των οικείων Τομέων είναι επιστημονικά απαραίτητη για την παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση υποχρεωτικών μαθημάτων ανωτέρων εξαμήνων σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών και το αντίστοιχο ωρολόγιο πρόγραμμα του Τμήματος. Με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος ορίζονται υποχρεωτικά τα συγκεκριμένα υποχρεωτικά μαθήματα των ανωτέρων εξαμήνων, των οποίων η επιλογή προϋποθέτει την επιτυχή εξέταση σε συγκεκριμένα υποχρεωτικά μαθήματα κατωτέρων εξαμήνων.

β) Για την πρώτη εφαρμογή του προηγούμενου εδάφιου η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος λαμβάνεται μέχρι το τέλος Απριλίου του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους και ισχύει από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος μετά την έναρξη ισχύος του νόμου. Η σχετική απόφαση κοινοποιείται στον Κοσμήτορα και στη Σύγκλητο και δημοσιεύεται στον Οδηγό Σπουδών της Σχολής και του Τμήματος. Αν η απόφαση δεν πληρεί τις ανωτέρω προϋποθέσεις ή αν η Γενική Συνέλευση του Τμήματος δεν λάβει απόφαση μέχρι το τέλος της ανωτέρω προθεσμίας, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος συγκαλείται υποχρεωτικά από τον Πρύτανη για το σκοπό αυτό εντός μηνός από τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας. Σε περίπτωση που η Γενική Συνέλευση του Τμήματος δεν λάβει απόφαση για οποιονδήποτε

πάντως είναι μικρής σημασίας για τη λειτουργία των Α.Ε.Ι. γιατί οι βραδυπορούντες φοιτητές επιβαρύνουν κύρια τις στατιστικές των επιδόσεων, και δευτερευόντως τις λειτουργίες των Τμημάτων. Μόνο δημοκοπικοί λόγοι επιτρέπουν να εμφανίζεται στο προσκήνιο αυτό το θέμα.

Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 είναι είτε περιττές γιατί ήδη κατάλληλα προσαρμοσμένες περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς Σπουδών των Τμημάτων, είτε επειδή ούτως ή άλλως ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων. Το χειρότερο δε είναι ότι το σύνολο αυτών των κανόνων συνιστά ανακολουθία ως προς μια προσέγγιση που βασίζεται στο δίπολο ακαδημαϊκός προγραμματισμός / αξιολόγηση με βάση την ακαδημαϊκή και διοικητική αυτοτέλεια. Το σύνδρομο των κεντρικών αποφάσεων και κατευθύνσεων, που στην πράξη αποδεικνύονται ανεφάρμοστες, μοιάζει να είναι πάντοτε κυρίαρχο.

λόγο ή η απόφαση δεν πληρεί τις ανωτέρω προϋποθέσεις, η επιτυχής εξέταση στα υποχρεωτικά μαθήματα των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών και του αντίστοιχου ωρολογίου προγράμματος, όπως εκάστοτε ισχύουν, ανεξάρτητα από τον ελάχιστο αριθμό των εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου, θεωρείται απαραίτητη για την παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση των υποχρεωτικών μαθημάτων ανωτέρων εξαμήνων που ανήκουν στον ίδιο Τομέα.

3. α) Μετά από τρεις (3) τουλάχιστον αποτυχημένες εξετάσεις σε υποχρεωτικό μάθημα της προηγούμενης παραγράφου, η φοιτήτρια ή ο φοιτητής, εάν το ζητήσει εγγράφως ένα (1) μήνα τουλάχιστον πριν από την επόμενη εξεταστική περίοδο, εξετάζεται κατά την περίοδο αυτή από τριμελή εξεταστική επιτροπή, στην οποία μπορεί να συμμετέχει ως εξεταστής και μέλος ΔΕΠ ομοειδούς Τμήματος του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι. Με την ίδια αίτηση η φοιτήτρια ή ο φοιτητής δικαιούται να ζητήσει την εξαίρεση του αρχικού εξεταστή από την τριμελή εξεταστική επιτροπή. Το τελευταίο αυτό αίτημα εξετάζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος, που λαμβάνει υπόψη τυχόν πρόσθετες προϋποθέσεις ή απαιτήσεις που προβλέπονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό.

β) Αν η φοιτήτρια ή ο φοιτητής αποτύχει να περάσει το υποχρεωτικό μάθημα της προηγούμενης παραγράφου και ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, μπορεί να συνεχίσει να εξετάζεται σε αυτό σύμφωνα με το ισχύον εξεταστικό πρόγραμμα του Τμήματος, χωρίς να δικαιούται να επιλέξει και να εξεταστεί σε μαθήματα ανωτέρων εξαμήνων που προϋποθέτουν επιτυχή εξέταση στο υποχρεωτικό αυτό μάθημα. Μετά από τρεις (3) τουλάχιστον νέες αποτυχημένες εξετάσεις στο ίδιο υποχρεωτικό μάθημα, η φοιτήτρια ή ο φοιτητής, αν το ζητήσει εγγράφως ένα (1) μήνα τουλάχιστον πριν από την επόμενη εξεταστική περίοδο, εξετάζεται για δεύτερη φορά κατά την περίοδο αυτή από τριμελή εξεταστική επιτροπή, όπως ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο.

4. Επιτρέπεται η χορήγηση του πτυχίου σε φοιτήτριες και φοιτητές που εξετάστηκαν με επιτυχία σε όλα τα υποχρεωτικά και επιλεγόμενα μαθήματα που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου και έχουν συμπληρώσει επτά ή εννέα ή έντεκα εξάμηνα φοίτησης, ανάλογα αν ο ελάχιστος αριθμός εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου είναι οκτώ ή δέκα ή δώδεκα εξάμηνα σπουδών αντίστοιχα. Οι δυνατότητες επιλογής μαθημάτων ανά εξάμηνο και οι λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου αυτής ρυθμίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του ιδρύματος.

Η παράγραφος 4 είναι θετική επιβραβεύοντας την προσπάθεια για υψηλές επιδόσεις.

Άρθρο 14

Δωρεάν διανομή συγγραμμάτων - Βιβλιοθήκες

1. Στο πλαίσιο του συστήματος της δωρεάν διανομής συγγραμμάτων το Επιστημονικό Συμβούλιο του Σ.Α.Π.Ε. συντάσσει μετά από προτάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων των Α.Ε.Ι. εθνικό κατάλογο πανεπιστημιακών συγγραμμάτων, τον οποίο υποβάλλει προς έγκριση στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
2. Με προεδρικό διάταγμα καθορίζεται ο τρόπος, με τον οποίο παρέχεται στις φοιτήτριες και στους φοιτητές από την πρώτη τους εγγραφή στο Τμήμα η δυνατότητα δωρεάν προμήθειας αριθμού συγγραμμάτων από τον εθνικό κατάλογο που έχει συντάξει το Επιστημονικό Συμβούλιο του Σ.Α.Π.Ε. σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, ίσο με τον αριθμό των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων που απαιτούνται για την λήψη του πτυχίου.
3. Η κοστολόγηση των συγγραμμάτων γίνεται από επιτροπή, σύμφωνα με κανόνες που καθορίζονται με σχετική κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών. Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αποστέλλει σε ειδικό κωδικό αριθμό κάθε ιδρύματος την απαιτούμενη για την πληρωμή δαπάνη και διενεργεί δειγματοληπτικό έλεγχο με ειδικό όργανο. Μέχρι τότε εφαρμόζεται η ισχύουσα διαδικασία κοστολόγησης και διανομής συγγραμμάτων.
4. Κάθε διδάσκων οφείλει να διανέμει, με δαπάνες του Α.Ε.Ι. στο οποίο ανήκει, αναλυτικό διάγραμμα μελέτης το οποίο θα περιλαμβάνει τη διάρθρωση της ύλης του μαθήματος, σχετική βιβλιογραφία, άλλη τεκμηρίωση και συναφή πληροφόρηση.
5. α) Το 1/10 του συνολικού αριθμού κάθε διανεσόμενου ή προμηθευόμενου συγγράμματος παραχωρείται από το Κράτος στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος του οικείου Α.Ε.Ι.
β) Η προβλεπόμενη από τις ισχύουσες διατάξεις υποχρεωτική και δωρεάν διάθεση επιστημονικών εντύπων σε δημόσιες βιβλιοθήκες επεκτείνεται και για τις Κεντρικές Βιβλιοθήκες των Α.Ε.Ι. της χώρας.

Η αλλαγή από το μοναδικό σύγγραμμα στο μοναδικό κατάλογο αποτελεί οπισθοδρόμηση επιφορτισμένη με απίστευτη γραφειοκρατία. Η απαιτούμενη αλλαγή είναι απλούστατη. Οι πόροι για τα πανεπιστημιακά συγγράμματα μεταφέρονται στα Πανεπιστήμια και στα Τμήματα, κατ'αναλογία του αριθμού των φοιτητών. Στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής αυτοτέλειας των Τμημάτων οι Γενικές Συνελεύσεις μετά από πρόταση των διδασκόντων θα αποφασίζουν για την κατανομή των πόρων, όπου μέρος θα μπορεί να χρησιμοποιείται για δωρεάν διανομή βιβλίων στους φοιτητές με κουπόνια, και με κοινωνικά κριτήρια, και ένα άλλο μέρος για τον εμπλουτισμό των δανειστικών βιβλιοθηκών. Μεσοπρόθεσμα θα έπρεπε να εξετασθεί η δυνατότητα της ηλεκτρονικής διάθεσης ορισμένων βασικών συγγραμμάτων με συμφωνίες ανάμεσα στην κοινοπραξία των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών και στους εκδότες ώστε να επιτευχθεί σημαντική μείωση του κόστους και αύξηση των προσφερομένων τίτλων. Τα ανωτέρω μέτρα δεν χρειάζεται να περιλαμβάνονται στο Νόμο-Πλαίσιο.

Άρθρο 15

Διάρκεια εξαμήνων και εξεταστικών περιόδων - Επιλεγόμενα μαθήματα

1. Κάθε εξάμηνο διαρκεί σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας που καλύπτουν έναν ελάχιστο αριθμό πιστωτικών μονάδων. Σε περίπτωση που δεν συμπληρωθεί ο ελάχιστος αριθμός διδακτικών εβδομάδων και πιστωτικών μονάδων το εξάμηνο θεωρείται ότι χάνεται και δεν μπορεί να αναπληρωθεί με κανένα τρόπο. Με

Η παράγραφος 1 συνιστά μια πρόχειρη διάταξη πιθανότατα υπαγορευμένη από την πρόσφατη επικαιρότητα. Είναι γνωστό ότι τα περισσότερα Πανεπιστήμια της Ευρώπης χρησιμοποιούν ένα ενιαίο σύστημα διδακτικών μονάδων. Σε αυτό το σύστημα ο φόρτος φοιτητικής εβδομαδιαίας απασχόλησης ορίζεται σε 30

απόφαση της Συγκλήτου μετά από πρόταση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος επιτρέπεται παράταση της διάρκειας του εξαμήνου μέχρι τέσσερις (4) εβδομάδες προκειμένου να συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός εβδομάδων διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων με μετάθεση της εξεταστικής περιόδου του αντίστοιχου εξαμήνου πέρα από τα χρονικά όρια που τίθενται στην επόμενη παράγραφο. Αν η μη συμπλήρωση του απαιτούμενου ελάχιστου αριθμού εβδομάδων διδασκαλίας και πιστωτικών μονάδων οφείλεται αποκλειστικά σε ένα (1) μόνο υποχρεωτικό μάθημα, το υποχρεωτικό αυτό μάθημα θεωρείται μη διδαχθέν και το εξάμηνο δεν χάνεται.

2. α) Οι εξεταστικές περιόδους είναι τρεις. Οι εξεταστικές περιόδους του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου ξεκινούν υποχρεωτικά με τη λήξη του εξαμήνου και καθεμιά δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από τρεις (3) εβδομάδες συνολικά. Η εξεταστική περίοδος του Σεπτεμβρίου ξεκινά και ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός του μηνός Σεπτεμβρίου και δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από τέσσερις (4) εβδομάδες συνολικά. Εξέταση εκτός εξεταστικής περιόδου επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας στο πρόσωπο του εξεταζομένου και μετά από προηγούμενη έγκριση της Γενικής Συνέλευσης του οικείου Τομέα. Διπλή εξέταση στην ίδια εξεταστική περίοδο απαγορεύεται απολύτως.

β) Φοιτήτριες και φοιτητές που έχουν συμπληρώσει τον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου ή οφείλουν υποχρεωτικό μάθημα της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του νόμου, δικαιούνται να συμμετέχουν σε όλες τις εξεταστικές περιόδους.

3. α) Ο αριθμός των επιλεγόμενων μαθημάτων (υποχρεωτικής και ελεύθερης επιλογής) δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να είναι μεγαλύτερος του διπλάσιου του συνολικού αριθμού των υποχρεωτικών μαθημάτων του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών.

β) Επιλεγόμενο μάθημα (υποχρεωτικής ή ελεύθερης επιλογής) που σε ένα εξάμηνο έχει δηλωθεί και παρακολουθείται από λιγότερους από δέκα φοιτήτριες ή φοιτητές δεν διδάσκεται κατά το εξάμηνο αυτό.

4. Η παράγραφος 11 του άρθρου 24 του Ν. 1268/1982 αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Σε περίπτωση μαθήματος του προγράμματος σπουδών που διδάσκεται σε μεγάλο αριθμό φοιτητριών και φοιτητών είναι υποχρεωτική η διαίρεση των φοιτητριών και φοιτητών σε κλιμάκια των ογδόντα κατά ανώτατο όριο φοιτητριών και φοιτητών και η ανάθεση διδασκαλίας του μαθήματος για κάθε κλιμάκιο σε ένα μέλος ΔΕΠ του αντίστοιχου Τομέα. Ο αντίστοιχος ανώτατος αριθμός φοιτητριών και φοιτητών για εργαστηριακές ασκήσεις και κλινική εκπαίδευση ορίζεται σε δεκαπέντε. Μέλη ΔΕΠ, στα οποία γίνεται μια τέτοια ανάθεση, μπορούν, με απόφαση του οικείου Τομέα, να συγκροτούν για τις ανάγκες

ώρες. Από τις πρακτικές εφαρμογές σε άλλες χώρες γνωρίζουμε ότι ο συνολικός εξαμηνιαίος φόρτος είναι περί τις 300 ώρες, ανάλογα με τη φύση των μαθημάτων, το χαρακτήρα της διδασκαλίας (παράδοση, φροντιστήριο, εργαστήριο) και την επιστήμη. Άρα ο μέσος αριθμός εβδομάδων είναι περί τις 10. Αν θεωρήσουμε ότι ο μέσος φόρτος στην Ελλάδα δεν είναι 30 ώρες ανά εβδομάδα και οι ρυθμοί πιο αργοί θα μπορούσαμε να διατηρήσουμε τις 13 εβδομάδες ανά εξάμηνο που λόγω ορισμένων αργιών περιορίζονται σε 12. Σε έκτακτες και σπάνιες περιπτώσεις θα μπορούσε με απόφαση της Συγκλήτου, όπως ισχύει σήμερα, να τεθεί ως ελάχιστο όριο οι 10 εβδομάδες. Άρα ουδεμία αλλαγή απαιτείται, παρά η εκκρεμότητα της προσαρμογής στα ευρωπαϊκά δεδομένα. Οι υπόλοιπες παράγραφοι είναι εντελώς περιττές, είτε επειδή ανήκουν στην αρμοδιότητα των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων, είτε επειδή αποτελούν ευχολόγιο για τις πλείστες περιπτώσεις, όπου οι υποδομές δεν επαρκούν και η στελέχωση των Τμημάτων υστερεί.

εναρμόνισης της διδασκαλίας και των εξετάσεων στα διάφορα κλιμάκια του ίδιου μαθήματος επιτροπή του μαθήματος με συντονιστή το αρχαιότερο μέλος ΔΕΠ της ανώτερης βαθμίδας. Όπου υπάρχει ανεπάρκεια αιθουσών για την ανωτέρω διαίρεση σε κλιμάκια ή όπου η διαίρεση αυτή θα επιβάρυνε υπερβολικά τα μέλη ΔΕΠ σε καθήκοντα διδασκαλίας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, μπορεί με απόφαση της Συγκλήτου μετά από πρόταση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος να εξαιρούνται από τον κανόνα της διαίρεσης σε κλιμάκια».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Άρθρο 17
Διαφάνεια - Δημοσιότητα

1. Όλα τα Α.Ε.Ι. της χώρας οφείλουν να ανταποκρίνονται στην υποχρέωση δημοσιότητας και διαφάνειας παρέχοντας, στον διαδικτυακό τους τόπο ή/και με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο, την πληρέστερη δυνατή πληροφόρηση σχετικά με τα διοικητικά τους όργανα και τις αποφάσεις τους, τις πηγές και τη διαχείριση των πόρων, την οργάνωση σπουδών, τον αριθμό εγγεγραμμένων φοιτητριών και φοιτητών, την υλικοτεχνική υποδομή και το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

2. Οι Σχολές ή τα Τμήματα υποχρεούνται να διαθέτουν στον διαδικτυακό τους τόπο πλήρη πληροφόρηση σχετικά με τα διοικητικά τους όργανα και τις διοικητικές πράξεις που αφορούν μέλη τους (π.χ. εκλογές, εξελίξεις), την υλικοτεχνική υποδομή, τους οικονομικούς πόρους και τη διαχείρισή τους σε ετήσια βάση, τα προγράμματα σπουδών (προπτυχιακά και μεταπτυχιακά), το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών, τον κατάλογο των υπηρετούντων μελών ΔΕΠ και το ερευνητικό και διδακτικό τους έργο κατά ακαδημαϊκό έτος.

Οι Σχολές ή τα Τμήματα υποχρεούνται να μεριμνούν, ώστε κάθε διδάσκων, με ευθύνη του, να διατηρεί και να ενημερώνει συνεχώς στον διαδικτυακό τους τόπο τη δική του ιστοσελίδα, όπου περιγράφονται οι ημέρες και ώρες διδασκαλίας και ακρόασης φοιτητριών και φοιτητών, τα διδασκόμενα από αυτόν μαθήματα, το περιεχόμενό τους και τα διανεμόμενα συγγράμματα και να παρέχει οποιαδήποτε συναφή με το μάθημα πληροφόρηση.

Πέραν της αρχής της δημοσιότητας και της διαφάνειας, τα θέματα λεπτομερούς εφαρμογής θα έπρεπε να είναι αντικείμενο του Εσωτερικού Κανονισμού των Α.Ε.Ι. και όχι του Νόμου-Πλαίσιο. Κατά τα άλλα δεν θα μπορούσε να διαφωνήσει κανείς ότι θα πρέπει να δημιουργηθούν και να τηρούνται Διαδικτυακοί τόποι στα Πανεπιστήμια.

<p><i>Οι Σχολές ή τα Τμήματα υποχρεούνται να διατηρούν στον διαδικτυακό τους τόπο βιογραφικά σημειώματα με τις σπουδές, την επιστημονική εμπειρία, το ερευνητικό έργο και τις κυριότερες επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ που απασχολούν.</i></p> <p><i>Ο διαδικτυακός τόπος και οι ιστοσελίδες των Σχολών ή Τμημάτων οφείλουν να τηρούνται στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.</i></p> <p><i>Όπου δεν λειτουργεί διαδικτυακός τόπος ή ιστοσελίδα, οι Σχολές ή τα Τμήματα υποχρεούνται να οργανώσουν σε συνεργασία με το οικείο Α.Ε.Ι. τον διαδικτυακό τόπο και την ιστοσελίδα τους εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μέχρι τη λειτουργία τους οι Σχολές ή τα Τμήματα υποχρεούνται να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις διαφάνειας και δημοσιότητας με κάθε πρόσφορο τρόπο.</i></p>	
<p><i>Άρθρο 21</i> <i>Δοκιμαστικό μάθημα</i></p> <p><i>1. Τα εδάφια β), γ) και ε) της παραγράφου 5 του άρθρου 15 του Ν. 1268/1982 καταργούνται.</i></p> <p><i>2. Το εδάφιο στ) της παραγράφου 5 του άρθρου 15 του Ν. 1268/1982 αντικαθίσταται ως εξής:</i></p> <p><i>«στ) Η διδακτική ικανότητα των άλλων υποψηφίων ή υποψηφίων μελών ΔΕΠ που προέρχονται από άλλη Σχολή ή Τμήμα του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι. της χώρας αξιολογείται με βάση δοκιμαστικό μάθημα που πραγματοποιείται σε ώρες διδασκαλίας υποχρεωτικών μαθημάτων του προγράμματος σπουδών δίωρης διάρκειας, με την παρουσία φοιτητριών και φοιτητών των αντίστοιχων μαθημάτων και μελών του Εκλεκτορικού Σώματος και της Γενικής Συνέλευσης του οικείου Τμήματος. Τα θέματα επιλέγονται από τους υποψηφίους και γνωστοποιούνται στο Εκλεκτορικό Σώμα μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τη συγκρότησή του.</i></p> <p><i>Ο υποψήφιος ανακοινώνει την εισήγησή του σε σαράντα πέντε λεπτά και στα επόμενα σαράντα πέντε λεπτά απαντά σε ερωτήσεις και παρατηρήσεις από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές και τα μέλη του Εκλεκτορικού Σώματος και της Γενικής Συνέλευσης».</i></p>	<p>Υπάρχουν θετικές πλευρές στη θέσπιση ενός δοκιμαστικού μαθήματος ή μιας διάλεξης επί ερευνητικού θέματος, υπάρχουν ωστόσο πρακτικές δυσχέρειες. Υποψήφιοι από Α.Ε.Ι της αλλοδαπής δεν μπορούν σε κάθε περίπτωση να ανταποκριθούν σε αυτή την απαίτηση. Επομένως δεν είναι στοιχείο που θα μπορούσε πάντοτε να λαμβάνεται υπόψη για συγκρίσεις. Επίσης δεν είναι οπωσδήποτε εφικτή η παρουσία της πλειοψηφίας των μελών του Εκλεκτορικού Σώματος στο δοκιμαστικό μάθημα. Μένει μια επιθυμητή διαδικασία αξιολόγησης της διδακτικής ικανότητας, που όμως δεν θα μπορούσε να απαιτείται από το Νόμο, γιατί σε περιπτώσεις αδυναμίας πραγματοποίησης του δοκιμαστικού μαθήματος, θα μπορούσε η ύπαρξη της διάταξης να τροφοδοτήσει ενστάσεις ως προς την εγκυρότητα της εκλογής.</p>